

bil delniško podjetje, in ko so delničarji zahtevali od Marxa, naj mirneje piše, je odstopil.

L. 1843. sta se z ateistom Rugejem preselila v Pariz, da bi ondi osnovala časopis po svoji volji pod imenom „Deutsch-französische Jahrbücher“, a pretežavno je bilo spravljati ga na Nemško, in zato je kmalu zaspal. Marx se je tedaj seznanil z Bakuninom in Feuerbachom, ki sta oba sodelovala pri listu. Tudi Engels je spisal nekaj sestavkov. Niti v tem listu ne kaže

Marx komuniškega značaja; pač pa že razkazuje svoje materijalistične zgodovinske nazore.

Ko v Parizu ni šlo, naselil se je Marx v Bruselju in tam je te nazore razvil še odločneje. V svoji kritiki Proudhonovih del se je jel pečati zlasti z gospodarskim vprašanjem in polagoma se je utrdil v socijalističnih-komuniških mislih, ki jih je najprej priobčeval v bruseljski „Deutsche Brüsseller Zeitung“ in v „Westfälisches Dampfboot“.



Godci. (Pifferari.)

Fot. H. Dejak.

Puhlice, ki jih še dandanes rabijo socijalni demokratje proti krščansko mislečim nasprotnikom, so že tedaj zagledale beli dan. Dne 12. kim. l. 1847. se je Marx v nekem spisku z vso silo vrgel proti verskemu socijalizmu in s pravo židovsko predrznostjo napadel krščanstvo.

Evo nekaj vzgledov: „Socijalna načela krščanstva so imela 1800 let čas, in kaj so zvršila? Socijalna načela krščanstva so opravičevala staro sužnjost, povelečevala srednjeveško tlačanstvo, in znajo tudi, če je treba, braniti zatiranje proletarijata, dasi z nekak-

šnim kislim obrazom. Socijalna načela krščanstva pridigujejo, da mora biti vladajoči in zatirani sloj; za zatirance imajo le pobožno željo, naj bi bil zatiravec dobrotljiv. Socijalna načela krščanstva stavijo konzistorijsko zjednačevanje vseh nesramnostij v nebesa in s tem opravičujejo, da trajajo te nesramnosti na zemlji. Socijalna načela krščanstva razlagajo vse podlosti zatiravcev, češ da so pravična kazen izvirnega greha ali drugih grehov, ali pa da so izkušnje, ki jih Gospod nalaga odrešencem po svoji neskončni modrosti. Socijalna načela krščanstva prepove-